

РЕШЕНИЕ

№ 5248

гр. С., 25.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 48 СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: **ИВЕЛИНА М. СИМЕОНОВА**

при участието на секретаря **МАРИЯ АТ. ДРАГАНОВА**
като разгледа докладваното от **ИВЕЛИНА М. СИМЕОНОВА** Гражданско дело № 20221110148475 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 124, ал. 1, вр. чл. 235 ГПК.

Образувано е по искова молба на Л. А. П., ЕГН *****, срещу Г. И. Я., ЕГН *****, с която е предявен иск с правно основание чл. 31, ал. 2 ЗС.

Ищцата твърди, че с ответника Г. И. Я. са бивши съпрузи, като бракът им е бил прекратен поради настъпило дълбоко и непоправимо разстройство на 02.08.2022 г. с влязло в сила решение, постановено по гр. д. № 27290/2020 г. по описа на СРС, 92 състав. Посочва, че по време на брака им двамата са закупили следния недвижим имот: апартамент № 96, находящ се в гр. С., ж. к. „Л.“, бл., вх., ет., състоящ се от две стаи, кухня и обслужващи помещения, представляващ самостоятелен обект в сграда с идентификатор 68134.4359.198.11.19 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр. С., община Столична, област С., одобрени със Заповед № РД-18-14/06.03.2009 г. на изпълнителния директор на АГКК, с последно изменение на кадастралната карта и кадастралните регистри, засягащи самостоятелния обект от 23.08.2022 г., като самостоятелният обект се намира в сграда с идентификатор 68134.4359.198.11 с предназначение на сградата: жилищна - многофамилна, разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.4359.198, с предназначение на самостоятелния обект: жилище, апартамент на едно ниво с площ от 65,20 кв. м., с прилежащи части: изба № 19 с площ от 4,12 кв. м., заедно с 3,772 % ид. части от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото при съседни: самостоятелни обекти с идентификатори: 68134.4359.198.11.20, 68134.4359.198.11.16, 68134.4359.198.11.22. Ищцата посочва, че до януари 2017 г. живели в процесния имот заедно с ответника, но през последните години търпяла грубо и агресивно поведение към нея. Твърди, че поради психическия натиск от ответника напуснала жилището през месец януари 2017 г. и

направила искане до него да ѝ заплаща обезщетение за ползването на жилището по време на брака, както при напускането, така и по време на брачния процес, но плащане от ответника не последвало. С оглед на изложеното моли съда да постанови решение, с което да осъди Г. И. Я. да ѝ заплати обезщетение за ползването на собствената на ищцата част от описания имот в размер на 300 лв. на месец за периода от 01.09.2019 г. до 01.09.2022 г. или общо сумата от 10 800 лв., ведно със законната лихва от датата на завеждането на исковата молба – 02.09.2022 г. до окончателното изплащане на вземането.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор от ответника, с който оспорва предявения иск. Признава, че с ищцата са съсобственици на процесния имот, както и че между двамата е настъпил развод на 02.08.2022 г. с влязло в сила решение, постановено по гр. д. № 27290/2020 г. по описа на СРС, 92 състав. Оспорва претенцията като неликвидна и неизискуема. Възражава, че не е пречил на ищцата да ползва имота. Моли искът да бъде отхвърлен като неоснователен и да му бъдат присъдени сторените по делото разноски.

Съдът, след като взе предвид становищата на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Безспорно е между страните, че по време на брака си същите са придобили в режим на СИО процесния апартамент № 96, находящ се в гр. С., ж. к. „Л.“, бл., вх., ет., състоящ се от две стаи, кухня и обслужващи помещения, представляващ самостоятелен обект в сграда с идентификатор 68134.4359.198.11.19 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр. С., община Столична, област С., одобрени със Заповед № РД-18-14/06.03.2009 г. на изпълнителния директор на АГКК, с последно изменение на кадастралната карта и кадастралните регистри, засягащи самостоятелния обект от 23.08.2022 г., като самостоятелният обект се намира в сграда с идентификатор 68134.4359.198.11 с предназначение на сградата: жилищна - многофамилна, разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.4359.198, с предназначение на самостоятелния обект: жилище, апартамент на едно ниво с площ от 65,20 кв. м., с прилежащи части: изба № 19 с площ от 4,12 кв. м., заедно с 3,772 % ид. части от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото при съседни самостоятелни обекти с идентификатори: 68134.4359.198.11.20, 68134.4359.198.11.16, 68134.4359.198.11.22, което се установява и от приетите писмени доказателства – Договор за продажба на държавен недвижим имот по реда на Наредбата за държавните имоти от 24.06.1988 г., сключен между Г. И. Я. и Л. А. П. - Я.а и Столичен народен съвет, ИК на Районен народен съвет „Л.“, видно от който въз основа на Заповед № ДИ-03-1014/27.05.1988 г. на Председателя на ИК на РНС „Л.“, одобрена от Председателя на ИК на СНС процесният апартамент № 96 е бил продаден на страните по делото.

Страните не спорят, че с влязло в сила на 02.08.2022 г. Решение № 20044466/24.06.2022 г. по гр. д. № 27290/2020 г. по описа на СРС, 92 състав, бракът между тях, сключен с Акт за граждански брак № 1212 от 16.11.1975 г. на Ленински районен народен съвет, е бил прекратен като дълбоко и непоправимо разстроен по вина и на двамата съпрузи, на основание чл. 44, т. 3, вр. с чл. 49, ал. 1, вр. с ал. 3 СК. Със същото решение е предоставено на основание чл. 56, ал. 1 СК на ответника Г. И. Я. ползването на семейното

жилище, представляващо апартамент № 96, намиращ се в гр. С.....

По делото е приет препис от молба вх. № 25137524/01.10.2020 г. по гр. д. № 27290/2020 г. по описа на СРС, 92 състав, подадена от ищцата Л. А. П. – Я.а, с която последната е поискала като привременна мярка, докато трае съдебното производство за развод между страните, съдът да постанови ответникът да ѝ заплаща наем от 250 лв. за нейната част от процесния имот в ж. к. „Л.“, като с молба от 29.09.2022 г., депозирана в настоящото производство ищцата уточнява, че и устно неколkokратно е поискала от ответника заплащане на обезщетение за ползване на недвижимия имот след напускане на апартамента - през 2017 г. и 2018 г.

По делото е приета и Нотариална покана под общ рег. № 724, том I, акт 48 от 07.02.2023 г. от Г. И. Я. до Л. А. П., чрез нотариус Г. Гев, с рег. № 637 в регистъра на НК, връчена лично на Л. А. П. - Я.а на 10.02.2023 г. срещу разписка, с която ответникът е поканил ищцата да му предостави достъп до таванско подпокривно пространство на сграда, построена в дворно място в гр. Б..... или да му заплаща обезщетение за лишаване от право на ползване в размер на 300 лв. месечно, направено е и изявление, че ответникът никога не е лишавал ищцата от достъп или пречил да ползва процесния имот в гр. С....., ап. 96, че ищцата сама е напуснала имота, престанала е да се грижи за него и да заплаща дължимите за имота такси.

Приет е и отговор на нотариална покана с рег. № 1877, том I, № 128 от 23.02.2023 г. от Л. А. П. до Г. И. Я., чрез нотариус И.И.Ж., рег. № 701 на НК, връчена на Г. Я. на 01.03.2023 г. лично срещу разписка, с който ищцата заявява, че няма претенции за ползване на процесното жилище поради упражнението от страна на ответника тормоз, желае имотът да бъде продаден, като бъде поделена продажната цена, или ответникът да закупи частта на ищцата срещу продажна цена от 50 500 евро, като в противен случай ще предложи собствената си $\frac{1}{2}$ идеална част от апартамента за продажба на трети лица съгласно изискванията на закона.

За установяване на спорните по делото факти са събрани гласни доказателствени средства чрез разпит на свидетеля П.Й. Гев, който заявява, че познава Г. Я. от около 40-42 години, живее в ж. к. „Л.“, на 7 - ми етаж, където свидетелят ходил много пъти. Апартаментът се ползвал от Я. и съпругата му, нямало наематели. Не било разделено кой какво да ползва в имота. Гев заявява, че няма впечатления Я. да е гонил бившата си съпруга от имота, да е пречил и ограничавал ползването на имота от нея. Според свидетеля ответникът заплаща консумативите за имота. Добавя, че когато помагал на ответника да премести вещите на майка си, която починала, тръгвайки към хола свидетелят чул от ответника – „Не там, занеси ги в стаята, че това е на Л.“. Според Гев ищцата живее в Банкя, има къща там от доста време. Няма представа дали тя сега използва апартамента, но знае, че ответникът не е сменял бравата и ключалката, ако тя иска да се върне и да го използва. Заявява, че е ходил рядко в апартамента, когато страните са били заедно там - може би преди повече от 5-6 години. С ответника се виждат редовно на работа или на ски училище в събота и неделя, не е в близки отношения с Л.. Добавя, че ответникът му е споделял, че не е сменял

патрона, за да има ищцата достъп до жилището, както и че тя не живее там от 5-6 години. Спомня си за случай, на който присъствал, при който Г. отворил гардероба, за да си вземе едно сако и вътре било пълно с дрехи на Л. и ответникът не успял да си намери сако. Според свидетеля ищцата не е изнасяла нищо от там.

Свидетелят В. Гева И.а заявява, че познава Л. и Г.. С Л. работили много години заедно и са близки приятелки. Страните се разделили преди около 6 години, през 2017 г. Л. се изнесла от жилището им след като била направила наскоро ремонт и отишла да живее в едно таванско помещение в наследствена къща, защото предпочела спокойствието пред по-добрите условия на живот. И.а добавя, че на ищцата ѝ било много трудно да издържа на психическия тормоз от ответника, почти ежедневен. Знае, че той пиел доста и след това правил вкъщи скандали, държал се грубо с Л., викал ѝ. Добавя, че Л. идвала сутрин на работа много разстроена, често пъти неспала през нощта, случвало се да се разплаче, че не издържа на тези ежедневни скандали, викове и обиди. Поради това се изнесла с малка част от дрехите си – една, две чанти, а вещите, които била купила след ремонта, не взела, единствено поискала да си вземе телевизора и била помолила внучка си да ѝ го вземе, но тя казала, че дядо ѝ не е дал телевизора и казал, че няма да вземе нищо от там. И.а добавя, че не знае дали има вещи на Л. в жилището, не е ходила там, но би трябвало да има, защото тя не си взела всичко. Твърди, че Л. била предложила на Г., тъй като той имал наследствен апартамент, да се изнесе там, да продадат този апартамент и да си разделят парите или да го отдават под наем и да си делят наема, но ответникът отказал и тогава ищцата му направила предложение да се споразумеят, нещо да ѝ плаща за това, че той ползва цялото жилище, а тя не може да го ползва. Според свидетелката ищцата не е извявала желание да се върне в апартамента и няма такова желание, иска само парично обезщетение. Добавя, че не знае ответникът да е пречил на ищцата да влиза в жилището, но тя не желае да ходи там, предпочита по-лошите условия на живот.

От приетата съдебно-техническа експертиза, неоспорена от страните, се установява, че средната пазарна наемна цена за процесния апартамент № 96 с площ от 65,20 кв. м. за исковия период е в размер на 18 917,40 лв., съответно за ½ част – 9 458,70 лв.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Предявен е осъдителен иск с правно основание чл. 31, ал. 2 ЗС.

По предявения иск с правно основание чл. 31, ал. 2 ЗС в тежест на ищцата е да докаже, че процесният имот е съсобствен между страните, че ответникът ползва имота или площ, по - голяма от съответстващата на правата му в съсобствеността, че ищцата е отправила писмена покана за заплащане на обезщетение за лишаване от ползването, която е достигнала до своя адресат, както и ползата, която е пропуснала след поканата.

Съгласно разпоредбата на чл. 31, ал. 1 ЗС всеки съсобственик има право да си служи със съсобствената вещ изцяло съобразно нейното предназначение, стига да не пречи на другите съсобственици да си служат с нея според правата им. Неползващият съсобственик има право на обезщетение по силата на изричната разпоредба на чл. 31, ал. 2 ЗС. Вземането

по чл. 31, ал. 2 ЗС съставлява право и имуществен коректив за онзи съсобственик на една обща вещ, който е лишен от възможността да я ползва според нейното предназначение и според онзи обем права, който притежава в съсобствеността.

Задължението за заплащане на обезщетение от страна на ползващия съсобственик възниква с получаване на писмено поискване от съсобственика, лишен от възможността да ползва общата вещ, от който момент ползващият съсобственик изпада в забава при условията на чл. 84, ал. 2 ЗЗД. Законодателят е регламентирал единствено формата, но не и съдържанието на писменото поискване по чл. 31, ал. 2 ЗС. Доколкото самият закон не поставя изискване за съдържанието на поканата, няма основание по пътя на разширително тълкуване на нормата да се изискват и други реквизити освен същата да е в писмена форма и да е достигнала до своя адресат – ползващия имота съсобственик /така решение № 121/07.04.2014 г. по гр. д. № 3230/2013 г. по описа на ВКС, IV г. о., решение № 112/02.07.2013 г. по гр. д. № 1011/2013 г. по описа на ВКС, II г. о., решение № 133/18.02.2019 г. по гр. д. № 692/2018 г. по описа на ВКС, II г. о./. В нея не е необходимо да се сочи квотата на съсобственика, респективно наличието на съсобственост, намерението на ищеца за реално ползване на общата вещ, размера на задължението или периода, за който се претендира обезщетението. Веднъж отправено, писменото поискване се разпростира неограничено във времето докато трае съсобствеността или се прекрати ползването от съсобственика.

За да се уважи искът по чл. 31, ал. 2 ЗС по делото следва да се установи, че ответникът е ползвал лично съсобствената вещ. Такова лично ползване е налице тогава, когато един съсобственик упражнява фактическа власт върху цялата вещ по начин, който да препятства останалите до достъп до имота. Лично ще е ползването, когато съсобственикът извлича полезни свойства на вещта съобразно предназначението ѝ за задоволяване на свои нужди и потребности. Начинът, по който извлича тези полезни свойства е без значение, възможно е да го реализира чрез свои непосредствени действия, чрез действия на член от семейството си или чрез действия на трето лице, на което безвъзмездно е предоставил тази възможност. Релевантно по повод на поведение на ползващия съсобственик е само дали с тези си действия е засегнал права на друг съсобственик, като му е попречил да ги реализира. Претенцията по чл. 31, ал. 2 ЗС е основателна и когато нито ответникът, нито член от семейството му си служат пряко с вещта, но имайки достъп до нея, не предоставят такъв на друг съсобственик, като например държат ключа /в този смисъл ТР № 7/02.11.2012 г. по тълк. д. № 7/2012 г. по описа на ОСГК на ВКС/.

Разпоредбата на чл. 31, ал. 2 ЗС обвързва задължението за заплащане на обезщетение пряко с осъществяването само от един от съсобствениците ползване на цялата вещ, без да е необходимо неползващият съсобственик да доказва, че не е допускан до същата. Достатъчно е неползващият вещта съсобственик да отправи писмена покана за заплащане на обезщетение, за да възникне основание за ангажиране отговорността на ползващия вещта съсобственик. При наличие на описаните предпоставки, ползващият съсобственик дължи обезщетение, равняващо се на средния пазарен наем на вещта за съответния период,

считано от датата на получаване на поканата за заплащането му, тъй като това е реалната стойност на ползата, от която неползващият съсобственик е лишен, като се съобразява обема, за който ползващият имота съсобственик - длъжник надхвърля своята квота или дял в съсобствеността. Обезщетение не се дължи, само ако се установи, че съсобственик отказва да приеме предоставената от ползващия съсобственик част от общата вещ, съответстваща на дела му или му е дадена възможност да ползва общата вещ заедно с него, защото в този случай няма лишаване от ползване, а нежелание да се ползва. В тежест на ответника е при условията на пълно и главно доказване да докаже, че след получаване на поканата е предоставил на неползващия собственик възможност да се ползва от имота съобразно правата му и последният е отказал.

В случая е установено, че бракът между страните е прекратен с влязло в сила решение на 02.08.2022 г. През по-голяма част от исковия период от 01.09.2019 г. до 01.08.2022 г. страните са били във фактическа раздяла, през която обаче съпружеската имуществена общност все още не е била прекратена. Няма спор, че процесният имот е придобит в режим на СИО. Съпружеската общност като особена съсобственост има правен статут, различен от този на обикновената съсобственост. Тя е бездялова и неделима, но както и при обикновената съсобственост съпрузите имат равни права на ползване на общите вещи. Споровете за ползване на вещи от имуществената общност по време на фактическата раздяла на съпрузите се решават по чл. 31, ал. 2 ЗС. Макар да е особена обща собственост, имуществената общност не пречи на заинтересования съпруг да защити правата си на ползване чрез иск по посочения ред, а недопускането на такъв иск би било отказ от правна защита. При фактическа раздяла лишеният от право на ползване съпруг може да води иск по чл. 31, ал. 2 ЗС, като поиска заплащане на обезщетение от ползващия изцяло общата вещ съпруг, след като отправи писмена покана, за времето до прекратяване на общността /така и разясненията, дадени с приетото по т. 4 на ТР № 5/24.06.2014 г. по тълк. д. № 5/2014 г. по описа на ОСГК на ВКС/. В мотивите на същото е прието, че при фактическа раздяла лишеният от правото на ползване съпруг може да води иск по чл. 31, ал. 2 ЗС при едностранно ползване от единия съпруг и лишаване на другия от ползата от общата вещ, като според данните във всеки конкретен случай следва да се прецени по време на фактическата раздяла дали еднолично ползващият общата вещ съпруг пречи на другия да ползва семейното жилище и оттам дали дължи обезщетение, като във всички случаи не се дължи обезщетение за ползването от малолетните или непълнолетни деца на съпрузите, т. е. правото на обезщетение ще възникне при доказана форма на „пречене“ според данните по делото.

В настоящата хипотеза, в исковия период се включва както период на фактическа раздяла на съпрузите /от 01.09.2019 г. до 01.08.2022 г./, така и период, когато бракът е прекратен поради развод и съответно е прекратена и съпружеската имуществена общност /от 02.08.2022 г. – датата, на която е влязло в сила решението за прекратяване на брака до 01.09.2022 г./, поради което следва да се вземе предвид решение № 45/19.07.2016 г. по гр. д. № 61/2016 г. по описа на ВКС, II г. о., съгласно което в хипотеза на обективно съединени

облигационни претенции, макар и на едно и също правно основание /чл. 31, ал. 2 ЗС/, между едни и същи лица /бивши съпрузи/, но обхващащи различни периоди от време – преди прекратяване на брака и след прекратяване на същия по съдебен ред с развод, при които периоди съсобствеността между тях е бездялова и дялова, произнасянето от страна на решаващия съд с един единствен общ диспозитив за уважаване на претенциите по исковете по чл. 31, ал. 2 ЗС е толкова съществено нарушение на процесуалните правила, обуславящо процесуална недопустимост на съдебното решение, след като не е ясно по кой от всеки един от исковете е налице произнасяне в рамката на заявеното искане, дали това искане е изцяло или частично основателно, респективно неоснователно.

Във връзка с посоченото съдебно решение, съдът дължи отделно произнасяне по иска за периода на фактическа раздяла на съпрузите в рамките на исковия период /от 01.09.2019 г. до 01.08.2022 г. / и за периода, след като бракът е прекратен поради развод и съответно е прекратена и съпружеската имуществена общност /от 02.08.2022 г. до 01.09.2022 г./.

Общото претендирано обезщетение за лишаване от ползване е в размер на 10 800 лв. за периода от 01.09.2019 г. до 01.09.2022 г., като претендираното обезщетение на месец възлиза на сумата от 300 лв.

Следователно за периода от 01.09.2019 г. до 01.08.2022 г. вкл., в който страните са били във фактическа раздяла, претендираното обезщетение е в размер на 10 510 лв. (35 месеца по 300 лв. и пропорционално за един ден от месец август 2022 лв. – 300 лева : 31 дни), а за периода от 02.08.2022 г. /датата на влизане в сила на решението за прекратяване на брака/ до 01.09.2022 г. претендираното обезщетение възлиза на сумата от 290 лв. (10 800 лв. – 10 510 лв.).

За периода на фактическата раздяла:

Както се посочи, и в хипотезата на предявена претенция по чл. 31, ал. 2 ЗС при фактическа раздяла между съпрузите, предпоставка за уважаване на иска е отправянето на писмена покана за заплащане на обезщетение за лишаване от ползване. С оглед на събраните по делото доказателства, съдът приема, че ищцата не е доказала пълно и главно всички елементи от фактическия състав на чл. 31, ал. 2 ЗС, пораждащи правото на обезщетение за лишаване от ползване, а именно отправянето на писмена покана до ответника. Твърденията за отправени устни покани за заплащане на обезщетение са ирелевантни за ангажиране на отговорността на ответника по исковата претенция, тъй като трайно установената практика е в смисъл на отправена писмена покана, без ограничение относно формата ѝ. За периода от 01.09.2019 г. до 30.09.2020 г. такава писмена покана не е била отправена към ответника, поради което само на това основание искът е неоснователен за посочения период. За периода от 01.10.2020 г. до 02.08.2022 г. е представена писмена молба от 01.10.2020 г. по гр. д. № 27290/2020 г. по описа на СРС, 92 състав, с искане до съда, под формата на привременна мярка, да осъди ответника да заплаща на ищцата обезщетение за лишаване от ползване на имота по време на бракоразводния процес. Съдът приема, че посочената молба, макар и неадресирана пряко до ответника, има характера на покана по смисъла на чл. 31, ал. 2 ЗС, същата обаче няма данни да е доведена до знанието на ответника, за да произведе

действие – в случая няма данни нито дали тази молба е приета в бракоразводния процес /с оглед дадените указания върху нея/, нито дали същата е била връчена на ответника /преди образуване на настоящото производство/ и кога, а от доказателствата по делото не може да се извърши преценка и за евентуален момент, от който ответникът е разбрал за молбата. Задължението за заплащане на обезщетение от страна на ползващия съсобственик възниква с получаване на писменото поискване от лишения от възможността да ползва общата вещ съсобственик. От този момент ползващият съсобственик дължи обезщетение. В случая липсват данни поканата за заплащане на обезщетение да е достигнала до своя адресат, който факт изрично е оспорен в отговора на исковата молба. Поради изложеното съдът приема, че ищцата не е доказала пълно и главно поставянето на ответника в забава с молбата от 01.10.2020 г., за да дължи последният обезщетение по чл. 31, ал. 2 ЗС през периода на фактическата раздяла на страните.

В допълнение на изложеното, съдът приема, че за периода от 01.09.2019 г. до 01.08.2022 г. искът е неоснователен и на друго основание – не е доказано преченето на ползването на имота от страна на ответника съгласно разясненията на цитираното по-горе тълкувателно решение. Установено е по делото, че в релевиращия от ищцата период ответникът е упражнявал правото си на ползване по отношение на процесния недвижим имот, което безспорно е доказано и от показанията на разпитаните свидетели, които показания съдът цени като последователни, логични и отразяващи непосредствени възприятия на свидетелите. В случая обаче ищцата не е била възпрепятствана или ограничавана да ползва общата вещ, съобразно правата си. Действително, съгласно съдебната практика, вкл. ТР № 7/02.11.2012 г. по тълк. д. № 7/2012 г. по описа на ОСГК на ВКС, решение № 119/11.03.2009 г. по гр. д. № 3204/2008 г. по описа на ВКС, II г. о., решение № 820/20.09.2011 г. по гр. д. № 1009/2009 г. по описа на ВКС, I г. о., решение № 4/18.02.2016 г. по гр. д. № 3322/2015 г. по описа на ВКС, II г. о. и др., причина за разместването на блага в имуществените сфери на съсобствениците е осъществяването само от единия ползване на съсобствената вещ, а не наличието или липсата на изразена воля от другия съсобственик да ползва реално вещта според правата си. Не претендиращият обезщетението следва да поиска възможност да ползва вещта, а ползващият вещта съсобственик следва да предостави на неползващия такава възможност, която последният да е отказал да приеме. От събраните по делото гласни доказателствени средства съдът приема, че ответникът не е ограничил ползването на имота от ищцата, съобразно правата ѝ, като в тази връзка са показанията и на И.а, и на Г.ев, че в апартамента все още има вещи на ищцата, ключалката не е сменяна, ищцата има възможност да ползва имота, но тя не желае, включително и след отправената от ответника покана. Настоящият съдебен състав отчита утежнените брачни отношения между страните, както и данните за упражняван психически тормоз върху ищцата, но намира, че само това обстоятелство не може да обуслови извод за „пречене“ на ищцата да ползва имота съобразно правата ѝ, по смисъла на цитираната практика, при съобразяване на особеностите на конкретния случай - че по време на фактическата раздяла между страните ищцата е държала свои вещи в апартамента, както и че ответникът е допускал вещи лица за изготвяне на оценка на имота по искане и възлагане

на ищцата, в която връзка е представеният към отговора на исковата молба доклад за пазарна оценка, с възложител Л. П. – Я.а. Следователно искът следва да бъде отхвърлен за периода от 01.09.2019 г. до 01.08.2022 г. за сумата от 10 510 лв.

За периода след прекратяване на брака:

Основателен е искът за периода от 02.08.2022 г. до 01.09.2022 г., т. е. след влизане в сила на бракоразводното решение, с което имотът е бил предоставен за ползване на ответника. Когато в исковата молба са изложени факти за имуществени отношения на бивши съпрузи относно ползването на семейното жилище след развода и е заявена претенция за плащане на парична сума на неползващия съпруг, искът е с правна квалификация чл. 57, ал. 2 СК, вр. чл. 31, ал. 2 ЗС /съотношението е на специална към обща разпоредба/ и елементите на фактическия състав на търсеното обезщетение са същите, като в него не се включва отправянето на покана. Във всеки конкретен случай трябва да се съобрази естеството на възникналото правоотношение между бившите съпрузи по повод ползването на семейното жилище. При регламентиране ползването на семейното жилище законодателят е изходил от принципа, че в гражданските отношения е налице възмездност, освен ако е уговорено друго. Следователно, ако съпрузите не са предвидили изрично безвъзмездност на ползването /като при заем за послужване/, би следвало да възникне наемно правоотношение по аргумент от чл. 57, ал. 1 СК – така решение № 199/15.01.2018 г. по гр. д. № 154/2017 г. по описа на ВКС, I г. о., решение № 71/29.06.2018 г. по гр. д. № 2750/2017 г. по описа на ВКС, II г. о. Съгласно разпоредбата на чл. 57, ал. 1 СК, по силата на съдебното решение, с което се предоставя ползването на семейното жилище на някоя от страните, между бившите съпрузи възниква наемно правоотношение, което е възмездно, т. е. ползващият жилището бивш съпруг дължи наем на неползващия го, без да се дължи наем за ползваната жилищна площ от ненавършилите пълнолетие деца. Всяка от страните може да поиска съдът с решението за развод да определи и размера на наема за предоставянето на другия съпруг за ползване на семейното жилище. Това искане за определяне на размера на наема по смисъла на чл. 57, ал. 2 СК може да бъде направено във всеки един момент до отпадане на основанието за ползване на семейното жилище само от единия от бившите съпрузи, както до приключването на делото за развод пред въззивната инстанция, така и по-късно с отделен иск.

В настоящата хипотеза след прекратяване на брака апартаментът е станал обикновена съсобственост между страните, като ползването на процесния съсобствен жилищен имот е предоставено по силата на съдебното решение по бракоразводното дело на един от бившите съпрузи - ответника по делото. В рамките на брачния процес от съда не е определен размер на наема, който лицето, на когото е предоставено ползването на семейното жилище, следва да заплаща на бившия съпруг, както и липсва договореност ползването да е безвъзмездно. За възникването на задължението за заплащане на обезщетение не е нужно отправянето на покана, тъй като бракоразводното решение е задължително за страните и ги задължава да се съобразят с него и с определеното от съда разпределение на ползването, предвид което те не могат свободно да го променят помежду си.

В решение № 627/08.03.2011 г. по гр. д. № 176/2009 г. по описа на ВКС, IV г. о. и решение № 392/01.02.2012 г. по гр. д. № 1641/2011 г. по описа на ВКС, III г. о. също се приема, че с предоставяне на ползването на жилището на единия съпруг, между него и другият съпруг възникват наемни правоотношения. В полза на съпруга, комуто е предоставено правото на ползване върху жилището възниква облигационно право на ползване, което няма вещен характер. То обаче не е безвъзмездно, доколкото другият съсобственик, встъпва в правоотношението по необходимост и против волята си поради ограничаването на правата му за срока на ползване. Отделно от това в решение № 528/21.03.2011 г. по гр. д. № 158/2010 г. по описа на ВКС, II г. о. се приема, че обстоятелството дали правоимащият съпруг е могъл лично и реално да ползва имота съобразно частта си е ирелевантно /така и определение № 2/04.01.2018 г. по гр. д. № 1400/2017 г. по описа на ВКС, II г. о., с което не е допуснато касационно обжалване на въззивно решение по сходен казус/. Ползващият съсобственик не може да избегне изплащането на обезщетение като предостави възможност на лишения да ползва вещта /решение № 528/21.03.2011 г. по гр. д. № 158 /2010 г. по описа на ВКС, II г. о., решение № 392/01.02.2012 г. по гр. д. № 1641/2011 г. по описа на ВКС, III г. о./. От влизане в сила на съдебното решение, с което семейното жилище е представено за ползване от единия съпруг, за другия съпруг възниква задължението за заплащане на обезщетение за ползване на съсобствения имот, като размерът на обезщетението е средномесечния пазарен наем, считано от датата на влизане в сила на решението, без да е нужно ответникът да е ползвал фактически вещта, нито ползването да е било за лични нужди, не е нужно също и да му е отправяна и покана по смисъла на чл. 31, ал. 1 ЗС. С предоставяне цялото жилище за ползване на съпруга, се ограничават правата на другия съсобственик - бившата съпруга, което е форма на лично ползване по смисъла на чл. 31, ал. 2 ЗС /решение № 133/04.07.2013 г. по гр. д. № 535/2012 г. по описа на ВКС, IV г. о./.

Съгласно заключението на приетата по делото съдебно-техническа експертиза, което съдът кредитира като компетентно изготвено и отговарящо на поставените задачи, средната месечна пазарна наемна цена за имота за процесния период от 01.09.2019 г. до 01.09.2022 г. възлиза на 18 917,40 лв. за целия имот, респективно – за $\frac{1}{2}$ идеална част – 9 458,70 лв. Съгласно таблица на вещното лице рекапитулацията за оценъчния период от 01.01.2022 г. до 01.09.2022 г. (8 месеца) е 4 599,23 лв. за целия имот, съответно за 1 месец – 574,90 лв. за целия имот, или 287,45 лв. за $\frac{1}{2}$ част, съответно **278,18 лв.** за периода 02.08.2022 г. – 01.09.2022 г. /след приспадане на наема за един ден от месец август 2022 г./, до която сума и период следва да бъде уважен искът, съответно отхвърлен за разликата до 290 лв. в рамките на този период. Като законна последица от уважаването на иска следва да се присъди и законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 02.09.2022 г. до окончателното изплащане на вземането.

По разноските:

При този изход на спора разноси се дължат и на двете страни. От страна на ищцата са претендирани такива в размер на 496 лв. – държавна такса, 350 лв. – депозит за вещо лице

и 600 лв. – адвокатски хонорар, или общо 1446 лв. Съразмерно с уважената част от иска в полза на ищцата следва да се присъди сумата от общо 37,25 лв.

От страна на ответника са претендирани разноски в размер на 25 лв. – държавна такса и 1400 лв. – адвокатски хонорар. По делото липсват доказателства за заплатена такса в размер на 25 лв., поради което в тежест на ищцата не следва да се възлагат разноски за държавна такса. Относно претендираното адвокатско възнаграждение, по делото е представен договор за правна защита и съдействие от 30.12.2022 г., в който е уговорено възнаграждение в размер на 650 лв., с отбелязване, че същото е заплатено в брой. Допълнително е записана и сумата от 300 лв., като няма данни относно начина на заплащането ѝ, поради което и съобразно разясненията на т. 1 от ТР № 6/06.11.2013 г. по тълк. № 6/2012 г. по описа на ОСГТК на ВКС, съдът приема, че дължимото на ответника възнаграждение е в размер от 650 лв., който е доказано заплатен. От ищцата е направено своевременно възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение, което е неоснователно, тъй като така определеният размер не надхвърля минималния по Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Съразмерно с отхвърлената част от иска в полза на ответника следва да се присъди сумата от 633,25 лв.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Г. И. Я., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж. к. „Л. 10“, бл. 110, вх. Г, ет. 7, ап. 96, да заплати на основание чл. 57, ал. 2 СК, вр. чл. 31, ал. 2 ЗС на Л. А. П., ЕГН *****, с адрес: гр. Б....., сумата от **278,18 лв.**, представляваща обезщетение за лишаване от възможността ищцата Л. А. П. да ползва собствената си ½ идеална част от апартамент № 96, находящ се на 7 етаж, вх., в жилищната сграда на блок 110, ж. к. „Л.“, гр. С., състоящ се от две стаи, кухня и обслужващи помещения, представляващ самостоятелен обект в сграда с идентификатор 68134.4359.198.11.19 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр. С., община Столична, област С., одобрени със Заповед РД-18-14/06.03.2009 г. на изпълнителния директор на АГКК, с последно изменение на кадастралната карта и кадастралните регистри, засягащи самостоятелния обект от 23.08.2022 г., като самостоятелният обект се намира в сграда с идентификатор 68134.4359.198.11 с предназначение на сградата: жилищна-многофамилна, разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.4359.198, с предназначение на самостоятелния обект: жилище, апартамент на едно ниво с площ от 65.20 кв. метра, с прилежащи части: изба № 19, с площ от 4,12 кв. метра, заедно с 3,772 ид. части от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото при съседни: самостоятелни обекти с идентификатори: 68134.4359.198.11.20, 68134.4359.198.11.16, 68134.4359.198.11.22, **за периода от 02.08.2022 г. /датата, на която е влязло в сила решението за прекратяване на сключения брак между страните и с което е предоставено ползването на имота на ответника Г. И. Я. / до 01.09.2022**

Г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 02.09.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над 278,18 лв. до сумата от 290 лв., като неоснователен.

ОТХВЪРЛЯ иска на Л. А. П., ЕГН *****, с адрес: гр. Б....., срещу Г. И. Я., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж. к. „Л. 10“, бл. 110, вх. Г, ет. 7, ап. 96, с правно основание чл. 31, ал. 2 ЗС за осъждане на ответника Г. И. Я. да заплати на ищцата Л. А. П. сумата от 10 510 лв., представляваща обезщетение за лишаване от възможността ищцата да ползва собствената си ½ идеална част от апартамент № 96, находящ се на 7 етаж, вх., в жилищната сграда на блок 110, ж. к. „Л.“, гр. С., състоящ се от две стаи, кухня и обслужващи помещения, представляващ самостоятелен обект в сграда с идентификатор 68134.4359.198.11.19 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр. С., община Столична, област С., одобрени със Заповед РД-18-14/06.03.2009 г. на изпълнителния директор на АГКК, с последно изменение на кадастралната карта и кадастралните регистри, засягащи самостоятелния обект от 23.08.2022 г., като самостоятелният обект се намира в сграда с идентификатор 68134.4359.198.11 с предназначение на сградата: жилищна-многофамилна, разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.4359.198, с предназначение на самостоятелния обект: жилище, апартамент на едно ниво с площ от 65.20 кв. метра, с прилежащи части: изба № 19, с площ от 4,12 кв. метра, заедно с 3,772 ид. части от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото при съседни самостоятелни обекти с идентификатори: 68134.4359.198.11.20, 68134.4359.198.11.16, 68134.4359.198.11.22, за периода от 01.09.2019 г. до 01.08.2022 г. вкл. /периода на фактическата раздяла на страните/, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 02.09.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, като неоснователен.

ОСЪЖДА Г. И. Я., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж. к. „Л. 10“, бл. 110, вх. Г, ет. 7, ап. 96 да заплати на основание чл. 78, ал. 1 ГПК на Л. А. П., ЕГН *****, с адрес: гр. Б..... разноси в размер от 37,25 лв., съразмерно с уважената част от иска.

ОСЪЖДА Л. А. П., ЕГН *****, с адрес: гр. Б....., да заплати на основание чл. 78, ал. 3 ГПК на Г. И. Я., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж. к. „Л. 10“, бл. 110, вх. Г, ет. 7, ап. 96, разноси в размер от 633,25 лв., съразмерно с отхвърлената част от иска.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____